

4. Prosjekter rettet mot digital vurdering

Bakgrunn

Med innføringen av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (KD 2011/2014) følger et mønster for læringsutbyttebeskrivelser som uttrykker hvilke kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanser studentene skal opparbeide seg i emner og studieprogrammer på ulike nivå.

Når fokus på denne måten rettes mot studentenes læring reiser det spørsmål om hvordan studenter lærer, hvordan en tilrettelegger for læring og hvordan en vurderer hva studentene har lært. Litteraturen understreker viktigheten av å sikre et samsvar mellom det studenten skal lære (uttrykt i læringsutbyttebeskrivelsen), vurderingsformen som skal avdekke om læringsutbyttet er oppnådd, og de læringsaktivitetene studenten skal gjennomføre for å oppnå læringsutbyttet, (jf. «constructive alignment» (Biggs & Tang 2011)).

Den tradisjonelle skriftlige skoleeksamen med fokus på kontroll, objektivitet og transparens er en vurderingsform som har hatt en sterk posisjon innenfor norsk høyere utdanning på tvers av fag og nivå. I løpet av de siste årene har flere læresteder etablert systemer for digital skoleeksamen. Mange læresteder har intensivert digitaliseringsarbeidet med målsetting om 100% digital eksamen i løpet av de nærmeste årene. Det er dog ikke gitt at en og samme vurderingsform er egnet til å vurdere alle former for læringsutbytte, på tvers av ulike nivå.

Parallelt med arbeidet med digital skoleeksamen drives det i økende grad arbeid for å utvikle alternative vurderingsformer. Også her er det aktuelt å ta i bruk digitale løsninger, både for å utnytte digitale mediers egenart og skape rike vurderingssituasjoner, og for å gjennomføre mer egnede vurderinger.

Én hensikt med prosjekter innen området digital vurdering er å styrke fagmiljøenes vurderingsteoretiske refleksjon og kompetanse, og øke motivasjon og engasjement i fagmiljøene for bruk av digitale vurderingsformer.

Prosjekter rettet mot digital vurdering skal innenfor et læringsdesign utforske vurderingsformer som kan tjene ulike formål som til dels kan kombineres:

- Vurdering av læring
- Vurdering for læring
- Vurdering som læring

4.1 Vurdering av læring

Det legges her vekt på prosjekter som tilrettelegger vurderingsformer for å måle studentenes læringsutbytte, såkalt «summativ vurdering».

Det benyttes gjerne fem kvalitetskriterier for vurdering av læring:

1. *pålitelighet*, dvs. at samme prestasjon blir gitt samme vurdering på ulike tidspunkt eller av ulike vurderingspersoner
2. *gyldighet*, dvs. at man får dokumentert det som faktisk er intensjonen med vurderingen
3. *autentisitet*, dvs. at dokumentasjonen som skal vurderes kan tilbakeføres til oppgitt kandidat og ingen andre
4. *transparens*, dvs. at det finnes felles forståtte og tilgjengelige kriterier for vurdering og vektning av dokumentasjonen / prestasjonen, slik som sensorveiledning og scorings skjema
5. *rettferdighet*, dvs. vurderingen yter rettferdighet til kandidatens bidrag uten å diskriminere på grunnlag av rase, kjønn, etnisitet, språk, alder, osv.

Prosjekter rettet mot digitale vurderingsformer for å måle studentenes læringsutbytte skal utforske hvordan digitale mediers egenart kan utnyttes til å skape pedagogisk begrunnede alternativer til skoleeksamen, med bedre sammenheng mellom læringsutbyttebeskrivelse, læringsaktiviteter og vurderingsformer, og hvor kvaliteten i vurderingssituasjonen etter kriteriene ovenfor blir styrket. Det vil også være relevant å belyse hvordan mulig plagiering og fusk kan imøtegås gjennom utformingen av vurderingsformer og oppgaveformuleringer.

4.2 Vurdering for læring

Det legges her vekt på prosjekter som utforsker vurderingsformer for å understøtte studentenes læring (såkalt «formativ vurdering») og som derfor inngår i selve tilretteleggingen for læring. Dette er vurderinger tuftet på prinsipper for tilbakemeldinger, dvs. som mer spesifikt:

- definerer hva som er god måloppnåelse
- understøtter selvevaluering
- gir kvalitativ informasjon om studentens læring og hvordan hun kommer videre
- understøtter dialog mellom lærer og student
- bidrar til å minske gapet mellom nåværende og ønsket læringsutbytte

Prosjekter rettet mot digitale vurderingsformer for å understøtte studentenes læring skal utforske hvordan teknologi kan utnyttes til å senke tersklene for dialog og å fremme læreres og praksisveilederes muligheter og metoder for konstruktive tilbakemeldinger til studentene, alternativt hvordan ulike typer programvare kan gi automatiske tilbakemeldinger som fremmer studentens læring.

4.3 Vurdering som læring

Vurdering kan også være en læringsaktivitet i seg selv, når det er studenten selv som vurderer. Vurdering som læring kan, med god tilrettelegging, bidra til at studenten utvikler kritisk refleksjon om andres og eget læringsarbeid. Studentvurdering kan bidra til innsikt i egne og andres kunnskapsmessige styrker og svakheter, utviklingspotensial og læringsstrategier. Studentvurdering utvikler et metaperspektiv på læringsprosessen og en vurderingskompetanse som er verdifull i et kunnskapsintensivt arbeidsliv preget av endring, utvikling og læring.

Prosjekter rettet mot digitale vurderingsformer som læring skal utforske hvordan utnytte teknologi for å legge til rette for medstudentobservasjoner, praksis- og læringsdokumentasjon, medstudentvurdering, ulike typer av refleksjons- og tilbakemeldingspraksis, med mer, med det for øye å fremme studentvurdering som læringsaktivitet.

Vurderingskriterier for prosjekter rettet mot digital vurdering

Oppgaven for prosjekter rettet mot digital vurdering er å utnytte teknologi for å videreutvikle vurderingspraksis innen ett eller flere av områdene beskrevet ovenfor, med de krav til prosjekter som nevnes der. For søknader innen området gjelder ellers:

- Prosjektsøknader om digitalisering av tradisjonell skoleeksamen vil ikke bli vurdert.
- Prosjekter må drøfte sammenhengen mellom læringsutbytte og vurderingspraksis, og prosjekt som utforsker effektene på ulike aspekter ved studentenes læring ved bruk av digital vurdering (av, for, som) vil derfor være aktuelle.
- Det er videre nærliggende at tilretteleggingen for læring/læringsaktivitetene tilpasses læringsutbyttebeskrivelsen og vurderingsformene for å sikre en meningsfull sammenheng mellom de tre. Dette åpner for koblinger mellom innsatsområdene for aktiv læring og digital vurdering, hvor prosjekter kan kombinere eksempelvis omvendt klasserom og samarbeidslæring med ny vurderingspraksis av alle tre typer (av, for, som) eller knytte studentforskning til vurderingsformer fra forskningen, som anonym «peer review» av dokumentasjon. Prosjekter som etablerer slike

sammenhenger mellom læringsutbyttebeskrivelser, vurderingsformer og læringsaktiviteter vil bli prioritert.

- Store datasett sammen med digitale analysemetoder gir nye og forbedrede muligheter for vurdering. Såkalt «adaptiv læring» og læringsanalyse er metoder for å måle studenters læringsutbytte og framgang over tid for bedre å tilpasse læringsaktivitetene til den enkelte students læringsbehov og -stil. Prosjekter som utforsker læringsanalyse og adaptiv læring i en vurderingskontekst vil være aktuelle.
- Prosjekter innen alle utlysningens områder skal diskutere den organisatoriske omgivelsen som utviklingsarbeidet skal foregå i, men dette er spesielt sentralt i sammenheng med digital vurdering. Sluttvurdering er juridisk regulert av eksamensregelverk, og enheter med ansvar for sikkerhet og studieadministrasjon må være tett koblet på prosjekter med sluttvurdering som tema. Det samme gjelder de teknologiske støttefunksjoner som må sikre at tekniske løsninger overholder autentisering / autorisasjon, personvern og datasikkerhet. Samtidig vil det være særs relevant at prosjekter innen området kritisk vurderer de juridiske, organisatoriske, administrative og teknologiske rammebetingelsenes utfordringer og begrensninger for pedagogisk ønskelige vurderingsformer.
- Søknader rettet mot sluttvurdering bør sannsynliggjøre hvordan bruken av digital teknologi kan bidra til styrking eller forbedringer i vurdering av studentprestasjoner med hensyn til pålitelighet, gyldighet, autentisitet, transparens og rettferdighet.

Leveransene fra prosjekter rettet mot digital vurdering skal omfatte:

- Et nyutviklet eller redesignet emne eller studieprogram i henhold til prosjektets mål (teknologistøttet vurdering som ledd i et læringsdesign og med bakgrunn i aktuell læringsutbyttebeskrivelse)
- Et midtveis refleksjonsnotat på ca. 2500 ord som gjør rede for foreløpige refleksjoner og erfaringer og evaluerer arbeidet utfra prosjektmål og retningslinjer, evt. presentert på en samling med andre prosjekter rettet mot digital vurdering
- En artikkel på ca. 5000 ord ved prosjektavslutning som videreutvikler analyser og drøftinger fra refleksjonsnotatet, og som bl.a. inngår i en rapport om digital vurdering i Dikus skriftserie Digital tilstand